

Sammlaren

Tidskrift för
svensk litteraturvetenskaplig forskning
Årgång 109 1988

Svenska Litteratursällskapet

Distribution: Almqvist & Wiksell International, Stockholm

Detta verk har digitaliserats. Bilderna av den tryckta texten har tolkats maskinellt (OCR-tolkats) för att skapa en sökbar text som ligger osynlig bakom bilden. Den maskinellt tolkade texten kan innehålla fel.

REDAKTIONSKOMMITTÉ

Göteborg: Lars Lönnroth

Lund: Louise Vinge, Ulla-Britta Lagerroth

Stockholm: Inge Jonsson, Kjell Espmark, Vivi Edström

Umeå: Sverker R. Ek

Uppsala: Thure Stenström, Lars Furuland, Bengt Landgren

Redaktör: Docent Ulf Wittrock, Litteraturvetenskapliga institutionen,

Box 1909, 751 49 Uppsala

Utgiven med understöd av

Humanistisk-Samhällsvetenskapliga Forskningsrådet

Bidrag till *Samlaren* bör vara maskinskrivna med dubbla radavstånd och eventuella noter skall vara samlade i slutet av uppsatsen. Titlar och citat bör vara väl kontrollerade. Observera att korrekturändringar inte kan göras mot manuskriptet

ISBN 91-22-01310-5

ISSN 0348-6133

Printed in Sweden by

Almqvist & Wiksell Tryckeri, Uppsala 1989

Henrik Schück (Stockholm, 1905), s. 199 ff. Både Lamm och Ek tar dock Kellgrens uttalande ad notam (s. 74 resp. s. 280). I artikeln »Ur 'Franciscanerordens' historia», StD nr 134 (21/3, aftonnr) 1902, betecknar Schück f. ö. Kellgrens kommentar om FO som »detta lama urskuldande».

Han förmodar dock att Rosenstein var medlem men föga »initierad i ordens hemligheter». Brevväxlingen mellan Kellgren och Rosenstein tyder snarast på att den senare över huvud taget inte var initierad.

Replikväxling kring Stagnelius och Popes Essay on Man

1

I Lars Lönnroths och Sven Delblancs skildring av *Den svenska litteraturen*, del 2, har Louise Vinge skrivit ett avsnitt om Stagnelius dikt »Suckarnes myster». Skaldens två lagar som styr människolivet återför hon till den bortglömda tyske diktaren Christoph August Tiedge.

Då jag läste detta greps jag av stilla förtvivlan, och påminde mig om Bertrand Russells regel om hur man skall skriva en uppsats: först skriver man vad man skall skriva, sedan skriver man det, och därpå skriver man vad man har skrivit. Den regeln tillåter forskaren att upprepa utan att ta hänsyn till *Stand der Forschung*. Regeln för humanisten skall vara: först skriver man vad man skall skriva, sedan skriver man vad andra skrivit om saken, därpå skriver man det, och slutligen skriver man om hur det man skrivit skiljer sig från vad andra har skrivit om saken. Louise Vinge borde ha läst vad jag skrev om Stagnelius dikt och om makten att begära och tvånget att försaka.

I *Svensk Litteraturtidskrift* 1976 visade jag nämligen i en utförlig artikel att Stagnelius byggde på ett uppslag av den icke okände Alexander Pope. Den obetydliga Tiedge har gjort sammaledes och därav kommer likheten. När Stig Wikander, som ägnade sina sista verksamma år åt studiet av stagnelianska problem, tog del av min uppsats menade han att det var gott att läsa Stagnelius utan Hammarskjöld's och Atterboms brillor som varken Böök eller numera Vinge tog av sig. Min slutsats var att Stagnelius dikt uttrycker en stoicism av osmyckad gustaviansk karaktär.

I *Samlaren* 1987 gör Sigvard Lindqvist om min bravad, som han tydligen inte har tagit del av. Jag trodde litteraturhistoriker inte bara höll reda på vad som stod i *Samlaren* utan också läser vad som erbjuds i *Svensk Litteraturtidskrift*. Men jag är

tacksam mot Sigvard Lindqvist. Nu är vi ju i alla fall två forskare som har kommit till samma intressanta resultat.

Teddy Brunius

2

Sedan jag givits tillfälle att läsa Teddy Brunius' inlägg om bl.a. mitt olyckliga förbiseende i *Samlaren* 1987, av hans uppsats 1976 om relationen Stagnelius – Pope har jag endast följande att anföra:

Det finns ingen ursäkt för mitt misstag – möjligen en förklaring. På 1960-talet iakttog jag första gången överensstämmelsen mellan Stagnelius' »Tvenne lagar styra mänskolivet» och Popes »Two principles in human nature reign», men fullt upptagen av mitt arbete som skolledare lade jag en anteckning om saken i mitt arkiv, där den fortfarande – gulnad – ligger. På 1980-talet fick jag så möjligheten att bearbeta diverse gamla uppslag, och under studier i Jönköpings kulturhistoria (bl.a. hovrättsassessorn Joh. Wetterberghs översättning av *Essay on Man* 1814) aktualiserades den gamla tanken. Det var i detta stadium som jag gjorde mig skyldig till fadäsen att inte noggrant granska vad som eventuellt skrivits i ämnet under mellantiden.

Kanske kan ändå något positivt växa fram ur det skedda. Det skulle väl i så fall vara att Pope i fortsättningen kommer att räknas som en av de väsentliga förutsättningarna för svensk litteratur under både senare delen av 1700-talet och början av 1800-talet. Troligen finns där flera band att upptäcka.

Sigvard Lindqvist